

Efter Dagsordenen gif man derpaa over til: Anden Behandling af „Forflag til Lov om Maaden, hvorpaa Bøjskjendere af den mosaiske Tro skulle edfæstes inden Retten eller for Øvrigheden“, efterat Thinget uden Forhandling eenstemmig med 62 Stemmer havde meddeelt Samtykke til, at Sagen nu extraordinært maatte foretages, skjøndt der ikke siden 2den Behandling var hengaaet den i Forretningsordenen foreskrevne Frist.

(Lovforslaget findes i Tillæg A Sp. 1343 — 44; første Behandling i Tidenden Spalte 2351 ff.)

Der var ikke til denne Behandling stillet noget Ændringsforslag.

Lovforslagets 3 Paragrafer, dets Titel og Spørgsmaalet om Sagens Overgang til 3die Behandling fattes under Et under Forhandling.

Licht: Dette Lovforslag har vistnok adskillige Fortrin for Loven af 10de Mai 1843 om Jøders Edsfæstelse, men det vilde dog vist være særdeles godt, om det kunde standses og hvile, saaledes at det efter en nøiere Drøftelse atter kunde komme for i en følgende Session. Der er nemlig adskillige Spørgsmaal, som under Behandlingen ikke ere blevne klarede og ikke have kunnet klares, fordi man i denne Sag befinder sig paa et temmelig fremmed Gebeet, saaledes med Hensyn til Traditionens Betydning for Jøderne og navnlig den Vigtighed, som tillægges den Ceremoni, at have bedækket Hoved, naar den Høiestes Navn udtales. Naar Loven, saaledes som den her foreligger, er vedtagen, maa jo naturligtvis enhver Dommer erkjende den Ed, som er aflagt derefter, for at være gyldig og bindende, men jeg har hørt orthodoxe og i rabbiniske Skrifter belærte Jøder udtale, at der dog kunde være dem, som ikke antog en Ed, der var aflagt med ubedækket Hoved, for bindende. Man har vist i det Hele støttet sig temmelig meget paa de Udtalelser og Erklæringer, der ere komne fra en enkelt Mand, nemlig Overrabbineren for den jødiske Menighed her i

Byen, men det er bekendt nok, at det paa staaes — jeg skal ikke udtale nogen Dom om, hvorvidt det er med eller uden Berettigelse, — at denne udmærkede Mand ledes af en Beskræbelse efter at betragte de jødiske Traditioner som mindre væsentlige og vigtige, end de af Mange betragtes; vistnok ikke saa af den mosaiske Menigheds Medlemmer ere af en ganske anden Mening angaaende denne Sag. Med Hensyn til § 2, om hvorvidt Eden kan aflægges paa Jødernes Helligdage, skal jeg blot bemærke, at det dog vilde være haardt, om man vilde befære Nogens Samvittighed, navnlig ved paa de større Helligdage at fordre Eden aflagt af ham, og derved en Jøde nægte at aflægge Eden paa de Dage, fordi han meente, at han ikke kunde forsvare det for sin Samvittighed, saa veed jeg virkelig heller ikke, hvad man vilde gjøre ved ham. Den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2den Valgkreds (Tscherning) vilde maastee sige, at han da ikke kunde være her, men det troer jeg dog vilde være temmelig strengt.

Justitsministeren: Jeg ikke blot antager, men holder mig fuldstændig overbeviist om, at man, naar man efter det ærede Medlems Forflag lod Loven hvile til næste Session, ikke vilde være rykket et Skridt videre, end man nu er kommen, og jeg tør i saa Henseende paaberaabe mig hele den Udvikling af de herhenhørende Forhold, som har fundet Sted, samt endvidere de omfattende Undersøgelser, der allerede i en længere Mærtsælle ere foretagne med Hensyn til de vedkommende Former, som det ærede Medlem berørte. Allerede længere tilbage i Tiden foreligger der en virkelig meget rig Forhandling angaaende disse Spørgsmaal, og jeg skal blot eksempelvis anføre et Skrift af Sahlskjøtt, saavidt jeg husker udgivet i Berlin 1853, som er blevet omtalt i det theologiske Fakultets Betænkning. Siden den Tid har Spørgsmaalet oftere været Gjenstand for Forhandling, og det turde dog ogsaa komme i Betragtning her, at de Hensyn, som det ærede Medlem fremhævede, ikke have været til Hinder for, at man andetsteds, hvor Interessen for Sagens heldige Ordning har været ligesaa stor, er gaaet ind paa Lovforslagets